

Paula Bonet

MARGOLARIA ETA IDAZLEA

MUNDUA FEMENINOAN

“Niretzat arte guztiak toki beretik sortzen dira, ez dut bata bertzea gabe ulertzen, eta helbururik badeute, hori ere bera da: idazteak, adibidez, pinturak zein akuafortean grabatzeak ematen didan berdina eskaintzen dit niri. Mundua femeninoan izendatzea da nire lanaren helburu garrantzitsuenetako bat. Negoziaezina iruditzen zait”.

“Amatasuna helburu negoziaezina ez dela jakitea ezinbertzekoa da”

Valentziako Unibertsitate Politeknikoan Arte Ederretako ikasketak egin ondoren Santiagon (Txile), New Yorken (AEB) eta Urbinon (Italia) jarraitu zituen goi mailako ikasketak Paula Bonetek (Vila-real, Valentzia, 1980). Martxoan argitaratu zuen bere azken lana: *La anguila* (Aingira).

 SAIOA BALEZTENA JORDI BORRÀS

Noiz eta nola erabaki zenuen arteaz bizitzea?

Erabaki aurretik zalantza anitz eragin zidan gogoeta izan arren, nola bait sentitzen dut argi nuela hasieratik. Ez zegoen bertze aukerarik...

Arte guztiak toki beretik jaiotzen direla diozu, helburu bera asetzeko. Zer bilatzen duzu zuk artean?

Nire burua ulertzea, zalantzarik gabe.

Zalantzak, zergatik?

Etxean artea ez zutelako ogibide-tzat hartzen, bateraezina zen “bizitza seriozki irabaztearekin”. Ikasle fina nintzen eta amak “probetxuzko” ikasketak egitea nahi zuen, badakizu, Medikuntza, Arkitektura edo Zuzenbidea...

Txikia zinenean zein toki zuen arteak zure bizitzan?

Funtsezkoa zen, erranen nuke toki garrantzitsua hartzen zutela, kasik osoa. Irakurketa eta marrazkiak eguneroko ariketak ziren. Hori bai, asteburuetan zuku gehiago ateratzen nien. Gogoratzen dut irakurke-

ta baliatzen nuela interesik pizten ez zidaten tokietan nengoenean, eta pinturak eta marrazkiek aseta sentiarazten ninduten.

Duela hiru urte argitaratu zenuen *Roedoras. Cuerpo de embarazada sin embrión* (Karraskariak. Haurdunaren gorputza enbrioirik gabe). Zure bizipen pertsonalaren bitartez tabuak hautsi eta abortu espontaneoaz solastatzen den liburua.

Hasteko, zalantzan jarri nahi nituen amatasuna eta gorputzarekin dugun harremana; gurekin zerikusirik ez duen eta toki zehatz eta hagitx mugatu batera bultzatzen gaituen borroka baten landa den gorputza. Bertzalde, egile gisa, existitzeko irudien beharrik ez zuen testu bat publikatzera ausartu nahi nuen.

Lan hori zure antzeko esperientziak bakardadean pairatu dituzten emakume guztientzat sortu zenuela diozu. Zenbateraino da garrantzitsua amatasunaren errealitatea ikusaraztea?

"Arte oro posizionatzen da. Baita bere iritzia ematen ez duena ere, tokirik koldarrenetik".

Emakume izanik, amatasuna helburu negoziatzeko ez dela jakitea ezinbertzekoa da. Hori argi izatea funtsezkoa da.

Amatasuna gizartearen inposizioa dela uste duzu? Zergatik?

Bai, hala uste dut. Diamela Eltit txiletarrak hobeezinko azaltzen du hori. Berak *Contra los hijos* (Seme-alaben kontra) liburuan dio txikiak garenez geroztik entzuten dugun galdera tranpak mugimendu gutxirako tartea uzten digula: "Zenbat seme-alaba izan nahi dituzu?". Izan ere, galdera horren bitartez gure garuntxoak seme-alabarik ez izateko aukera baztertzen du zuzenean. Gerora, koskortzen goaz eta ikusten dugu nola gizarteak errezelo eta pena aurpegiarekin begiratzen dituen ama ez diren emakumeak, akatsak dituzten emakumeak izango balira bezala.

Abortua hain ahantzita dago, bertze galerak ez bezala, ez dagoela hitzik galdutako umearen ama deskribatzeko.

Oker ez banago, Rebecca Solnitek dio patriarkatuak ez duela baldartasunez jokatzeko, baizik eta asmo txarrez. Hitz hori ez egotearen atzean asmo argiki perbertsoa dago.

Abortuaz harago bortxaketez ere argi eta garbi mintzatu zara zure lanetan. Pasa den urrian publiko egin zenuen urtebetez pairatutako erasoak. Zer moduz zaude?

Gertakariak ezin naiz publikoki mintzatu auzia irekita eta epaiketa egiteko dagoelako oraindik. Baina erran dezaket arinduta nagoela. Carla Vall abokatuari eskerrak eman nahi dizkiot publiko-ki hori posible egin duelako. Eta, era berean, erran dezaket zeinen garrantzitsua den genero ikuspegia kontuan hartzen duen defentsa izatea, hori gabe auzi hau lehen unetik galdutako auzia izango zelako.

Gauza intimoez mintzatzeak zigortzen du. Zenbateraino da garrantzitsua artistek, kirolariak eta bertzelako pertsonaia publikoek gai hauen inguruan iritzia ematea?

Arte oro posizionatzen da. Are gehiago, baita bere iritzia ematen ez duena ere, tokirik koldarrenetik.

Martxoan ikusi du argia *La anguila* nobelak. Zer aurkituko dugu bertan?

Gizon bati idatzitako amodio gutun bat.

Eta emakume baten gorputz kolpatua eta bortxatua, baina estimatua ere bai.

***La anguila* presente egonen da, baita ere, Valentziako Unibertsitateko Nau aretoan. Zertan datza?**

Pintura erakusketa bat da, nobelaren gai bera jorratzen duena plastika abstraktuenetik. Ilun sakonenetik, malformazio mingarrietatik, aretoaren paretan desagertzen den zurirainoko 184 piezek osatzen dute.

Noiz eta nola sortu zen proiektua?

Bi urte eta erdiz aritu naiz lanean. Baina *La sed* (Egarria) eta *Roedores. Cuerpo de embarazada sin embrión* lanetan dagoeneko taupaka hasita zegoen. Azken hori mahai gainean jotako kolpea izan bazen, *La anguila* kolpearen ondorengo gogoe-ta da.

Bertze proiekturik baduzu esku artean?

2018tik 2020ra bitarte egin nituen bidai koadernoaren edizio lanean ari naiz, bidaia-tzea etxeratze aginduen aurretik ondoko supermerkatuak joatea bezain erreza zenekoak. Bertzalde, nire bigarren nobela izanen dena egituratzen hasi naiz. ●